

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka

SSN Zbigniew Strus (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi A. K. i M. K.

o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa D. R.

przeciwko Gminie R., A. K. i M. K.

o zadośćuczynienie i rentę wyrównawczą po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2008 r.,

zażalenia skarżących A. K. i M. K. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 19 września 2008 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z 9 października 2003 r. wobec stwierdzenia, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie.

Pozwani wnieśli zażalenie od tego postanowienia żądając jego wznowienia i zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa a także o zasądzenie kosztów procesu. Podstawę wznowienia stanowiła opinia Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia w Z. wydana na zamówienie pozwanych stwierdzająca, że praktycznie niemożliwe było zaistnienie stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu powódki w wyniku uderzenia uszkodzonej przez element pirotechnicznego ładunku

widowiskowego, użytego podczas pokazu wykonanego przez pozwanych w dniu 11 listopada 1998 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania wskazuje podstawę restytucyjną wymienioną w art. 403 § 2 k.p.c. W uzasadnieniu jej pozwani wywodzili, że opinia wydana w postępowaniu zakończonym prawomocnie, przez biegłego z zakresu minerstwa i pirotechniki nie mogła stanowić podstawy ustaleń faktycznych wydanego wyroku ze względu na brak przygotowania zawodowego biegłego. Wymagań kompetencyjnych nie spełniała również opinia biegłego z zakresu okulistyki wypowiadającego się w przedmiocie przyczyny urazu gałki ocznej.

Skarżący dopiero po wydaniu wyroku prawomocnego dowiedzieli się o istnieniu Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia, a w toku procesu wiedzy takiej nie mieli, mimo podejmowanych poszukiwań. Dostateczne wiadomości o istnieniu Instytutu uzyskali w dniu 14 czerwca 2005 r. z pisma Ministerstwa Obrony Narodowej i na podstawie tej informacji zwrócili się o wydanie opinii. Dołączona do skargi opinia stwierdza, że opinię wydano na podstawie zlecenia pozwanego, tj. pisma z dnia 26 lutego 2008 r.

Moc dowodowa opinii dołączonej do skargi może być oceniana dopiero w razie wznowienia postępowania. Dopóki wyrok Sądu Apelacyjnego istnieje w znaczeniu prawnym i jest prawomocny, obowiązuje wszystkie sądy (art. 365 § 1 k.p.c.), dlatego sąd właściwy do rozpoznania skargi o wznowienie postępowania bada wpierw, czy skarga jest oparta na właściwej podstawie i została wniesiona w terminie.

Odnosnie do tych kwestii należy potwierdzić prawidłowość oceny dokonanej przez Sąd Apelacyjny. Uzasadnienie skargi przedstawione przez pozwanych nie wyjaśnia, dlaczego skarżący nie mogli skorzystać w toku procesu z żądania wydania opinii przez ten lub inny instytut zajmujący się konstrukcją i dynamiką ładunków zawierających materiały wybuchowe, jeżeli mieli uzasadnione zarzuty do wartości lub rzetelności opinii sporządzonej przez biegłego powołanego w postępowaniu rozpoznawczym. Wojskowy Instytut w Z. istnieje od czasów przedwojennych i ustalenie jego istnienia oraz możliwości uzyskania opinii nie wiązało się z istotnymi trudnościami, poza wysłaniem kilku pism. Nie sposób przyjąć, że pozwani zajmujący się organizowaniem pokazów przy użyciu materiałów łatwopalnych i wybuchowych nie wiedzieli w jakich działach gospodarki lub administracji mieszczą się jednostki organizacyjne korzystające z wiedzy z tej dziedziny (wojsko, policja, górnictwo, straż

pożarna). Nie ma też wątpliwości, że sąd w postępowaniu cywilnym ma szeroki zakres uprawnień co do wyboru osoby biegłego lub jednostki organizacyjnej.

Nieskorzystanie przez stronę procesu z uprawnienia do podważania merytorycznej wartości opinii nie może być uznany za brak możliwości z wykorzystania istniejącego środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Przesłanki tej nie należy utożsamiać z możliwością uzyskania opinii korzystnej dla strony. Wyjaśnianie w procesie zjawisk wymagających wiedzy specjalnej wiąże się niejednokrotnie z uzyskiwaniem opinii sprzecznych, zwłaszcza wówczas, gdy chodzi o rekonstrukcję zdarzeń o przebiegu gwałtownym, takim jak wybuchy pozwalające miotać ładunki na wysokość kilkunastu lub kilkudziesięciu metrów, podlegających wpływom wielu czynników fizycznych i chemicznych. W takich przypadkach ustalanie podstawy faktycznej należy ostatecznie do sądu orzekającego (art. 233 § 1 k.p.c.), a wykrycie możliwości uzyskania opinii odmiennej od przyjętej za podstawę orzeczenia z reguły nie uzasadnia żądania wznowienia postępowania. W przeciwnym razie każde rozstrzygnięcie spornych okoliczności faktycznych przy wykorzystaniu opinii biegłego byłoby tymczasowe.

Wiadomo, że oceny skomplikowanych zjawisk podlegają zmianom związanym z rozwojem wiedzy w danej dziedzinie. W takich wypadkach odmienna opinia uzyskana po uprawomocnieniu się wyroku może stanowić podstawę restytucyjną, jednak w rozpoznawanej sprawie przypadek taki nie zachodzi, ponieważ skarga o wznowienie ani treść dołączonej opinii nie daje podstawy do przyjęcia, że po zakończeniu sprawy prawomocnym wyrokiem nastąpił rozwój wiedzy nt. zjawisk związanych z odpalaniem ładunków widowiskowych dezawuuujący opinię złożoną w toku postępowania. Dlatego skarga o wznowienie oparta została na wykryciu korzystnego dla pozwanych środka dowodowego, który jednak w tamtym postępowaniu mógł być wykorzystany, dlatego skarga o wznowienie w rzeczywistości nie jest oparta na ustawowej podstawie, a Sąd Apelacyjny odrzucając ją nie naruszył art. 410 § 1 k.p.c. Z tych przyczyn zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 2 i 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.